

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація діяльності туристичного підприємства

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Семестр	VII
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 36 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none">- лекції – 20 год.,- семінарські заняття – 16 год.,- самостійна робота – 54 год.
Форма контролю	залік
Пререквізити	загальні знання з організації туристичної діяльності, а також знання та навички, здобуті під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Правове регулювання туристичної діяльності», «Менеджмент у туризмі», «Туроперейтинг». Здобувачі вищої освіти повинні знати зміст основних понять, категорій, законів ринкової економіки, фінансово-економічні показники діяльності підприємства, нормативно-правові основи регулювання підприємницької діяльності, види туристичних підприємств; уміти виконувати розрахунки показників економічної ефективності діяльності підприємств, аналізувати ефективність інвестиційної діяльності, володіти методами наукового аналізу економічних процесів, елементарними навичками роботи з різними джерелами інформації та статистичних даних, аргументовано відстоювати свою точку зору, робити висновки та презентувати результати власних досліджень.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Організація діяльності туристичного підприємства», можуть бути використані під час розв'язання практичних завдань, проходження виробничої практики з туристичного обслуговування.
Викладач	КУЧЕРЯВА Ганна Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація	e-mail: hanna.kucheriava@knlu.edu.ua
Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація діяльності туристичного підприємства» є оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з питань заснування та організації діяльності підприємств індустрії туризму.

Предметом вивчення є теоретико-методологічні та практичні аспекти заснування та планування діяльності туристичного підприємства.

Завдання вивчення дисципліни: ознайомлення з теоретичними основами створення, планування діяльності та функціонування туристичного підприємства; набуття практичних навичок складання бізнес-плану діяльності туристичного підприємства.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Організація діяльності туристичного підприємства» передбачає формування таких компетентностей: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми; навички міжособистісної взаємодії; здатність планувати та управляти часом; здатність працювати в команді та автономно; здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати; здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній і письмовій формах.

Також вивчення дисципліни має на меті формування фахових компетентностей: знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління; розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку; здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації; здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства; здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

Програмні результати навчання, що досягаються під час вивчення дисципліни «Організація діяльності туристичного підприємства»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів; знати, розуміти і вміти використовувати на практиці

базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна); управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері; адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях; приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності; зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати; використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах; розробляти та застосовувати заходи, спрямовані на підвищення якості туристичного обслуговування.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Організація діяльності туристичного підприємства» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи, індивідуальні завдання) після встановленого строку, кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Сутність та характерні риси туристичних підприємств. Туристичне підприємство як суб'єкт господарювання. Місія, цілі та завдання туристичного підприємства. Організаційно-правові форми туристичних підприємств. Специфіка організації діяльності туристичного підприємства. Внутрішнє середовище туристичного підприємства. Зовнішнє середовище туристичного підприємства прямої та опосередкованої дії. Ресурсне забезпечення діяльності туристичного підприємства.

Тема 2. Види туристичних підприємств. Туроператори та турагенти, їх функції за основні завдання діяльності. Структура та функції відділів, посадові обов'язки працівників.

Тема 3. Нормативно-правові основи організації туристичного бізнесу в Україні. Характеристика терміну «підприємство» в нормативних та законодавчих документах України. Основні законодавчі акти регулювання туристичної діяльності в Україні. Закон «Про підприємства в Україні». Важелі державного регулювання туристичного бізнесу в Україні.

Тема 4. Обґрунтування та вибір підприємницької діяльності туристичного підприємства. Характеристика підприємницької діяльності туристичного підприємства. Визначення видів діяльності, можливостей та перспектив розвитку. Підприємницька ідея та способи організації бізнесу.

Тема 5. Етапи створення та організаційні механізми діяльності туристичного підприємства. Вибір організаційно-правової форми. Протокол намірів учасників (засновників). Розробка проектів установчих документів. Статут туристичного підприємства та головні його складові. Проведення установчих зборів. Підготовка установчих документів для реєстрації. Правова реєстрація підприємства. Постановка на облік та реєстрація в податкових, статистичних органах, Пенсійному фонді, Фонді соціального страхування та інших установах. Відкриття рахунків у банківських установах, виготовлення печатки, штампу, фірмових бланків.

Тема 6. Ліцензування туроператорської діяльності. Основні завдання та цілі ліцензування туристичної діяльності. Порядок оформлення, переоформлення та анулювання ліцензії на туроператорську діяльність. Умови ліцензування та контроль за дотриманням ліцензійних вимог.

Тема 7. Економічні та фінансові питання діяльності туристичного підприємства. Дохід підприємства від операційної діяльності (дохід від основної діяльності та інші операційні доходи). Дохід від реалізації. Доходи сучасного підприємства від фінансово-інвестиційної діяльності. Витрати підприємства, пов'язані з операційною, фінансовою, інвестиційною діяльністю. Прямі та непрямі витрати. Собівартість туристичного продукту. Калькуляція витрат.

Тема 8. Договірні відносини в туризмі. Моделі договірних відносин між туроператором та турагентом. Сутність та зміст агентської угоди. Договірні відносини туристичних підприємств та постачальників туристичних послуг. Договір на туристське обслуговування фізичної особи (туриста). Туристичний ваучер: порядок виготовлення, обліку і зберігання.

Тема 9. Бізнес-планування діяльності туристичного підприємства. Види планів у діяльності туристичних підприємств. Сутність бізнес-плану та його складові. Ціль та завдання складання бізнес-плану туристичного підприємства. Етапи розробки бізнес-плану туристичного підприємства. Роль та вплив інформаційних технологій та організацію діяльності туристичного підприємства.

Тема 10. Оцінка діяльності туристичного підприємства. Показники оцінки виробничої діяльності туристичного підприємства. Рентабельність

туристичного підприємства. Економічна ефективність туристичного бізнесу. Аналіз та оцінка маркетингової діяльності туристичних підприємств. Трудові ресурси. Продуктивність і мотивація праці.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи та її захист. Форма підсумкового контролю – залік.

Під час навчання використовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, проєктний, дослідницький, інтерактивний, частково-пошуковий, діалогово-комунікаційний методи. Семінарські заняття передбачають усне опитування, участь у дискусіях, демонстрацію та обговорення презентацій. Самостійна робота включає виконання практичних робіт (розробка проєктів), підготовку презентацій, а також вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять за рекомендованою літературою. Однією з умов виконання індивідуальних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувача	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		Разом	100

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на основні питання	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.
		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.
		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, неаргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.
2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання, виконання практичних завдань, аналіз ситуаційних завдань, участь у дискусії тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не власні судження тощо.
		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
3.	Експрес-контроль (робота на занятті протягом 10-15 хв.: поточна письмова	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

	робота (практичне завдання, тест), вибіркове опитування ін.)	3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, неаргументована.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувача

Критерії оцінки	Оцінка
Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань, сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.	«добре»
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.	«задовільно»
Виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне значення усіх поточних оцінок за ці види робіт з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру становить 50.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Питання (завдання) репродуктивного рівня (мах – 10 б)	10	відповідь логічна та послідовна, повністю розкриває зміст питання;
	7 – 9	відповідь повна, проте є незначні недоліки та помилки;
	4 – 6	відповідь неповна, містить недоліки та помилки;
	1 – 3	відповідь схематична, містить багато фактологічних помилок та неточностей;
	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (мах – 15 б.)	15	відповідь повна, логічна, послідовна. Здобувач демонструє відмінне знання фактологічного матеріалу, досконало орієнтується у змісті питання;

	11 – 14	відповідь у цілому правильна, проте недостатньо повна та змістовна;
	7 – 10	відповідь неповна, містить деякі помилки та неточності;
	4 – 6	відповідь неповна, поверхнева, із суттєвими помилками та неточностями;
	1 – 3	відповідь схематична, майже не розкриває зміст питання, містить неточності, помилки;
	0	відповідь відсутня або повністю не відповідає змісту питання.
Питання (завдання) творчого рівня (має – 25 б.)	25	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору;
	21 – 24	відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить деякі неточності у розв'язанні завдань; здобувач аргументовано доводить власну точку зору;
	16 – 20	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	11 – 15	відповідь в цілому правильна, але неповна, містить незначні недоліки, рівень самостійності суджень недостатній;
	6 – 10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
	Разом	50 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкове форма контролю – **залік в усній формі**.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо

студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№ з/п	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категорійним апаратом дисципліни	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Білоусов О.М. Менеджмент туристичної галузі : підручник / О.М. Білоусов, О.Є. Лугінін, О.С. Морозова, Л.В. Соколова. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
2. Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д. Бізнес-планування: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 207 с.
3. Веретенников, В. І. Управління проектами : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 280 с.
4. Волошина С.В. Бізнес-планування: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 64 с.
5. Македон В.В. Бізнес-планування: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2009. 236с.
6. Мальська М.П. В.В. Худо. Туристичний бізнес: теорія та практика: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
7. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія і практика: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 248 с
8. Мельниченко С. В., Шеєнкова К. А. Управління бізнес-процесами в туризмі: монографія. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 263 с.
9. Основи менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / Л.Ф. Кожушко, Т.О. Кузнецова, О.Ю. Судук. Рівне:НУВГП, 2016. 291с.
10. Цьохла С.Ю., Кожемякіна Т.В. Обґрунтування та експертиза бізнеспроектів: навч. посіб. Сімферополь: ДІАЙПІ, 2011. 400 с.

Додаткова

1. Алієна-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навчальний посібник довідник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 344 с.
2. Безкровна Л. О., Ісайко Т. А., Жуковська Л. Е. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. 116 с.
3. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник. Київ : Знання, 2010. 502 с.
4. Король О.Д., Крачило М.П. Менеджмент туризму: Навч. посіб. К.: Знання, 2009. 248 с.
5. Кравцов С.С., Дрокіна Н.І. Менеджмент турбюро та організаторів подорожей: Навчальний посібник. Донецьк.: ДІТБ, 2012. 236 с.
6. Кучеренко В.Р., Карпов В.А. Бізнес-планування фірми: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 424 с.
7. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколюдна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. Х.: ХНАМГ, 2008. 541 с.
8. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І.

- Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
9. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.А. Мазаракі; Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
 10. Осовська Г. В., Осовський О.А. Менеджмент: підручник. вид. 4-е, перероблене і доповнене. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
 11. Скобкин С. С. Менеджмент в туризмі : учебник и практикум для академического бакалаврата. 2-е изд., испр. и доп. М. : Издательство Юрайт, 2017. 445 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
2. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>